

عیراق و هەریمی کوردستان: گریکویرهی سهروهری

25-02-2019

نووسه رهکان

د.پهرویز رهحیم قادر

کورتە : گریمانه‌ی ئەم توێژینه‌وه‌یه ئه‌وه‌یه که سهروهری عیراق به هۆی گریدراو بوونی سهروهری و هیز/دهسه‌لات و لیكترازان له نیوان شیعه و سوننه و کورد به‌تایبه‌تی له‌پاش 2003ه‌وه به‌هۆی "دهستوور" و "سیسته‌می فیدرالی" و "هاوسه‌نگی هیز" له عیراق و ده‌ستی‌وه‌ردانه‌کانی ولاتانی ناوچه‌یی و نیوده‌وله‌تی له‌لایه‌ک و هه‌روها ریکه‌وتننامه و کۆنفا‌نسیۆن و به‌لگه‌نامه و یاسا و ریساکانی نیوده‌وله‌تییه‌وه سنوورداره.

گریمانەى ئەم توێژینەوهیە ئەوهیە کە سەرۆهری عێراق بە هۆی گریډراو بووونی سەرۆهری و هیز/دەسەلات و لیكترازان لەنیوان شیعه و سوننه و كورد بەتایبەتی لەپاش 2003هوه بەهۆی "دەستوور" و "سیستەمی فیدرالی" و "هاوسەنگی هیژ" لە عێراق و دەستپوهردانەکانی وڵاتانی ناوچەیی و نیودەولەتی لەلایەك و هەرخوا ریککەوتننامە و کۆنقانسێۆن و بەلگەنامە و یاسا و ریساکانی نیودەولەتییهوه سنوورداره. بۆیه هەرئەمی کوردستان وهکوو کیانیکی یاسایی و سیاسی کە نوێنەرایەتی پیکهاته و ناسنامەیهکی تایبەت دەکات، دەتوانیت لەژێر رۆشنایی گۆرانکارییهکانی پاش جەنگی سارد بەگشتی و عێراق بەتایبەتی و بەپێی دەستووری عێراق و یاساکانی نیودەولەتییهوه و بەپێی بنەمای فەرمانپیکهاری "مافی دیاریکردنی چاره‌نووس" و چەمکی "سەرۆهری یاسا" ئەو سەرۆهریهی دەولەتی عێراق سنووردار و تەسکباتهوه. کۆی ئەمانەش دەکریت لەژێر گۆرانکاری لە رافه‌ی چەمکی ئاشتی و ئاسایشی نیودەولەتییهوه خۆیندنهوهی بۆ بکریت. چونکە چیتر نه‌بوونی جەنگ و توندوتیژی چەکارانه لەنیوان دەولەتان بە واتای بوونی ئاشتی و ئاسایشی نیودەولەتی نییه، بەلکوو نه‌بوونی سەقامگیری لە بواره‌کانی ئابووری، کۆمەڵایەتی، سیاسی و پیشپیکردنی مافه‌کانی مرۆف وهکوو هەرپه‌شه بۆ سەر ئاشتی و ئاسایشی جیهانی پیناسه‌ده‌کریت و دەناسرین.

بۆ ئەم مەبەستەش ئەم توێژینەوهیە بەسەر چەند باس یاخود تەوه‌ریکدا دابه‌شکراوه و لە تەوه‌ری یه‌که‌مدا باس لە سەرۆهری ده‌کریت. پاشان لە تەوه‌ری دووهم پەيوه‌ندی نیوان سەرۆهری و دەسەلاتی سیاسی ده‌خريته‌روو. لە باسی سێیه‌مدا چەمکی سەرۆهری یاسا لەبری سەرۆهری رها و لە باسی چوارەمدا بنەمای مافی دیاریکردنی چاره‌نووس شرۆفە ده‌کریت. لە باسی پینجه‌مدا کە دوايين به‌شی توێژینەوه‌که‌یه، سەرۆهری لە سەرده‌می ئیستادا ده‌خريته‌ به‌ر لیکۆلینەوه‌ له‌ دوو باسی جیاوازا، لە باسیکدا سەرۆهری مه‌رجدار و سنووردار و لە باسی دووهمدا چەمکی سەرۆهری لە چوارچیه‌ی دەستووری عێراقدا خۆیندنه‌وه‌ی بۆ ده‌کریت. لە کۆتاییدا ئەنجامه‌کان ده‌خريته‌روو کە سه‌لماندنی گریمانەى توێژینەوه‌که‌یه....

لینکی تەواوی لیکۆلینەوه‌که‌:

[عێراق و هەرئەمی کوردستان](#)